

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201464
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120201464.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: Ing. X. A., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v N., na ul. K I. tehelni č. 7, právne zastúpeného S. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému BL Finance, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Šoltésovej č. 14, IČO: 44 307 683, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Šoltésovej č. 14, IČO: 36 862 711, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a primerané finančné zadosťučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 09.07.2021 č.k. 32Csp 18/2020-70, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Odmieťa odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom určil, že zmluvné podmienky v Zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 14.10.2002 v Obchodných podmienkach Zmluvy o revolvingovom úvere v časti 5. Zabezpečenie - bod 5.2., v časti 6. Splátkový režim - bod 6.8. a v časti 7. Dôsledky porušenia povinností zmluvných strán sú neprijateľné zmluvné podmienky. Žalovanému zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 150 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 100%.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca a právny predchodca žalovaného uzatvorili dňa 04.10.2002 zmluvu o revolvingovom úvere. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úverového rámca vo výške 15.000,- Sk (497,91 eur), ktorý sa žalobca zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach po 750,- Sk (24,90 eur).

3. Predmetná zmluva o revolvingovom úvere je typovou zmluvou spotrebiteľskou, pretože spĺňa definíciu takejto zmluvy podľa ust. § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Podľa tohto ustanovenia, typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

4. Žalobca vystupoval v právnom vzťahu ako fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, t.j. ako spotrebiteľ. Naopak právny predchodca žalovaného ako predávajúci, podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi

predáva výrobky alebo poskytuje služby (§ 2 zákona č. 634/1992 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy).

5. Pri rozhodovaní v tejto veci je potrebné dať do pozornosti aj judikatúru Súdneho dvora európskych spoločenstiev. Z rozsudku Súdneho dvora „Océano grupo editorial“, ktorý sa zaoberal otázkou rozsahu ochrany spotrebiteľa v súvislosti so Smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vyplýva, že pri aplikácii vnútroštátneho práva, bez ohľadu na to, či bolo prijaté pred alebo po smernici, vnútroštátny súd má povinnosť, nakoľko ako je to možné, interpretovať zákon vo svetle znenia a účelu smernice tak, aby sa dosiahol účel smernice.

6. Z uvedeného vyplýva, že pri posudzovaní zmlúv, ktoré majú charakter zmlúv spotrebiteľských uzavretých nielen po 01.05.2004 (vstup do Európskej únie), ale aj pred týmto dátumom, je nevyhnutné posudzovať nevýhodné podmienky na strane spotrebiteľa za neprijateľné.

7. Pokiaľ ide o určenie neprijateľných zmluvných podmienok prvoinštančný súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na ich určení a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa skonštatoval, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neprijateľných zmluvných podmienok, a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento priamo vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

8. Podľa časti 5. Zabezpečenie - bod 5.2., žalobca ako zákazník mal vyhlásiť, že predlžuje premičaniu dobu na dobu 10 rokov. Je nepochybné, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, je súčasťou obchodných podmienok, ktoré žalobca žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť a je v zásadnom rozpore s kogentnou úpravou premičania podľa Občianskeho zákonníka, pričom žalobcovi ako spotrebiteľovi sa nepochybne zhoršuje jeho postavenie, a preto táto podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu práv a povinností strán v neprospech spotrebiteľa. Nakoniec ani žalovaný nespochybnil, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Táto zmluvná podmienka už bola právoplatne vyhlásená za neprijateľnú a to napríklad rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 04.02.2019 vo veci 20Csp/192/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 03.12.2019 vo veci 12Co/85/2019.

9. Čo sa týka zmluvnej podmienky v časti 6. Splátkový režim - bod 6.8., tak v tejto súvislosti sa poukázalo na rozhodnutie Súdneho dvora v bode 68. rozsudku C-415/11. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu podľa ust. § 566 Občianskeho zákonníka sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Naproti tomu napadnuté zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohľadu na vôľu žalobcu. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcom a žalovaným a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Navyše ani k neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky sa žalovaný vôbec nevyjadril.

10. Zmluvná pokuta upravená v časti 7. individuálne dojednaná nebola. Z rozhodovacej činnosti súdu je zrejmé, že takéto zmluvné dojednania sú vopred pripravené žalovaným, sú formulárové a neumožňujú žiadny zásah do ich obsahu. Žalobca nemal možnosť ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty, keďže táto bola jednostranne určená žalovaným (právnym predchodcom) v sadzobníku. Znenie zmluvnej pokuty predstavuje neprijateľnú podmienku spôsobujúcu nevyváženosť práv a povinností účastníkov zmluvného vzťahu. Samotná výška je iba v sadzobníku, ktorú právny predchodca žalovaného mohol meniť. Sadzobník nie je súčasťou zmluvy, čo spôsobuje neurčitosť a tým aj neprijateľnosť podmienky. Žalovaný sa ani k neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky nevyjadril.

11. Pokiaľ ide o namietanú prekážku rozsúdenej veci s poukazom na rozhodnutie 30Rob/711/2005, tak prekážka rozsúdenej veci nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednávať tá istá (totožná) vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa nové konanie týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Teda či ten, ktorý bol v skoršom konaní žalobcom je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak. Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petítom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Teda vyplýva z

rovnakého skutku. Konanie sa týka tých istých osôb v prípade ak v novom konaní vystupujú právny nástupcovia pôvodných sporových strán či už z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie. Pre posúdenie či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej nie je významné ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej, teda skutok, bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, respektíve inak. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/120/2009.

12. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci nie je daná v prípade, ak v novom konaní ide o ten istý právny vzťah medzi tými istými účastníkmi, avšak novo uplatnený nárok sa opiera o iné skutočnosti, ktoré tu neboli v čase pôvodného rozhodnutia (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/42/2008).

13. V danom prípade nebolo možné posúdiť, či sa jedná o totožný predmet, keďže spis 30Rob/711/2005 bol skartovaný. V súvislosti s uvedeným sa však poukázalo na obdobnú vec, kde Krajský súd v Prešove rozhodnutím sp. zn. 3Co/105/2019 zrušil uznesenie prvostupňového súdu, ktorým tento zastavil konanie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa odôvodnenia rozhodnutia, v danej veci bolo podstatné, že platobný rozkaz v predchádzajúcej veci nezakladá prekážku res iudicata, pretože nie je daná totožnosť predmetu konania a to len z dôvodu, že v tejto veci uplatnený nárok samotným žalobcom nevyplýva z rovnakých skutkových tvrdení. V predchádzajúcom konaní skutkovým tvrdením žalobcu bolo, že došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy a žalovaný po zosplatnení zaplatil len 124,28 eur, preto dlh predstavuje 3.960,47 eur. V tomto novom konaní je skutkovým tvrdením žalobcu, že úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a zmluvná pokuta v danom prípade nebola individuálne dojednaná, pričom bola súčasťou žalovaným vopred pripravených úverových zmluvných podmienok, ktorých obsah žalobca nijako nemohol ovplyvniť, keď chcel úver získať. Odvolací súd v tejto veci poukázal nielen na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/120/2009 zo dňa 13.10.2009, ale aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/281/2016 zo dňa 30.01.2018. Vzhľadom na uvedené prvoinštančný súd konanie v časti neprijateľných podmienok z dôvodu namietanej prekážky rozhodnutej veci nezastavil a žalobe v tejto časti vyhovel.

14. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. V konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia preukázaný tým, že právny predchodca žalovaného ako predávajúci používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve porušil zákon tým, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. Neobstojí námietka žalovaného, že žalovaný odkúpil len pohľadávku, keďže na základe zmluvy o postúpení pohľadávok prešli na žalovaného všetky práva a povinnosti. Žalovaný vstúpil do postavenia veriteľa a teda je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného pokiaľ ide aj o primerané zadosťučinenie.

16. Čo sa týka výšky finančného zadosťučinenia, tak pre žalobcu bude primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur. Táto suma sa považovala za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Vzhľadom na okolnosti veci, skutočnosť, že od uzavretia zmluvy uplynulo skoro 19 rokov a ujmu, ktorá bola žalobcovi spôsobená, za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti sa považovala výška primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 eur za každú neprijateľnú podmienku, teda spolu čiastka 150 eur. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá.

17. Vo vzťahu k namietanému retroaktívnemu pôsobeniu zákona č. 250/2007 Z.z. sa poukázalo na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané vo veci 6Cdo/127/2017.

18. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods.1 C.s.p.

19. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť, žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v celom rozsahu zamietnuť a konanie o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zastaviť. Ako dôvod uviedol, že pri rozhodovaní vo veci samej sa dospelo na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a to najmä pri posudzovaní namietanej prekážky *res iudicata* a námietky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Rozhodnutie taktiež vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže prvoinštančný súd sa nevysporiadal s námietkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného a zároveň nevyhovenie námietke prekážky *res iudicata* odôvodnil vnútorne rozpornými tvrdeniami a nesprávne aplikovanou judikatúrou.

20. Žalovaný vo vzťahu k nároku žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia namietal absenciu pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. S touto zásadnou námietkou sa prvoinštančný súd nijakým spôsobom nevysporiadal. Vzhľadom na špecifické okolnosti týkajúce sa prejednávaneho prípadu, ide zo strany žalovaného o tak zásadnú námietku, že nevysporiadanie sa s ňou je porušením základného práva na súdnu ochranu. Pri riešení otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bolo potrebné v prvom rade riešiť otázku, či v prípade singulárnej sukcesie môže spotrebiteľ požadovať zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia od postupníka, resp. otázku „kto zodpovedá“. Pre priznanie nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia musia byť splnené podmienky, ktoré vyplývajú priamo z ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Prvým základným predpokladom pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie je spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi na súde. Právo na primerané finančné zadosťučinenie má spotrebiteľ od toho, kto za porušenie jeho práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi zodpovedá. Druhým predpokladom na priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie je teda preukázanie zodpovednosti toho, od koho si spotrebiteľ právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia uplatňuje. Občiansky zákonník inštituuje primerané finančné zadosťučinenie neupravuje. Najbližšie sa primerané finančné zadosťučinenie svojim charakterom nemajetkovej ujmy podobá právu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť dodávateľa za porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitných predpisov je konštruovaná ako zodpovednosť objektívna. Právo na primerané finančné zadosťučinenie vyplývajúce z ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, je potrebné posudzovať ako právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Uplatnením analógie je možné vyvodiť záver, že právo na primerané finančné zadosťučinenie je potrebné posudzovať podľa ustanovení upravujúcich práv na náhradu nemajetkovej ujmy. Právo na zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je svojou povahou úzko späté ako s postihnutou fyzickou osobou, tak i s osobou, ktorá zasiahla do práva na ochranu osobnosti tejto fyzickej osoby. Na základe analógie je možné vyvodiť záver, že rovnako aj právo na primerané finančné zadosťučinenie je naviazané na osobu, ktorá svojim konaním porušila ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitných predpisov. Analogicky, teda ak zanikne právnická osoba bez právneho nástupcu, musí byť konanie zastavené. Uvedené vyplýva rovnako aj zo samotného znenia ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, kde zákonodarca jednoznačne uviedol, že spotrebiteľ má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva a povinnosti zodpovedá. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.09.2009 žalovaný odkúpil len pohľadávku spoločnosti GE Money, a.s. voči žalobcovi. Žalovaný sa uvedenou zmluvou teda nestal generálnym právny nástupcom spoločnosti GE Money, a.s. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 21.09.2009 prešla na žalovaného pohľadávka spoločnosti GE Money, a.s. voči žalobcovi spolu s príslušenstvom a všetky práva s ňou spojené. V zmysle ust. § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka, námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky. Postúpenie pohľadávky z postupcu na postupníka je singulárnou sukcesiou a nie sukcesiou univerzálnou. Na postupníka síce prejdú všetky práva a povinnosti súvisiace s postúpenou pohľadávkou, avšak postupník nevstupuje do všetkých práv a povinností, ktoré mohli vzniknúť medzi žalobcom a postupcom v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia je nárokom nezmluvným, v tomto prípade nárokom vyplývajúcim z deliktálnej zodpovednosti dodávateľa. Akýkoľvek iný výklad by bol absurdný a neprimeraným spôsobom by postihoval osoby, ktoré žiadnu svoju zákonnú povinnosť neporušili. Je teda evidentné, že žalovaný nadobudol pohľadávku až po podaní návrhu na vykonanie exekúcie, pričom samotný návrh na vykonanie exekúcie podal postupca, teda spoločnosť GE Money, a.s.

21. Žaloba s návrhom na vydanie platobného rozkazu bola podaná na súd dňa 09.12.2005. Platobný rozkaz bol vydaný dňa 03.04.2007. Už v tejto fáze konania mohol žalobca podať odpor voči platobnému rozkazu a namietat' v ňom, že uplatňovaný nárok na zaplatenie dlžnej sumy vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy obsahuje neprimerané zmluvné podmienky. Žalobca by uvedené v skutočnosti ani namietat' nemohol, keďže vtedy platné ustanovenia Občianskeho zákonníka spotrebiteľskú zmluvu neupravovali, pričom taktiež v tom čase neupravovali ustanovenia Občianskeho zákonníka ani neprijateľné zmluvné podmienky. Po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu podala spoločnosť GE Money, a.s. návrh na vykonanie exekúcie zo dňa 25.08.2009 a následne dňa 21.09.2009 bolo pod sp. zn. 12Er/157/2009 udelené poverenie na vymoženie nároku priznaného v platobnom rozkaze spolu s príslušenstvom. Žalobca od začiatku exekúcie podával námietky, návrhy na zastavenie exekúcie, návrhy na odklad exekúcie, pričom všetky tieto námietky a návrhy boli súdom zamietnuté. V súlade s konštantnou judikatúrou súdov právoplatný rozsudok, resp. právoplatný platobný rozkaz tvorí prekážku rozhodnutej veci pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko vychádza z toho istého skutkového základu. Žaloba o plnenie už v sebe zahŕňa kladné alebo záporné riešenie otázky existencie práva alebo právneho vzťahu. Vzhľadom na uvedené, už žalobca nemôže cestou žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 04.10.2002 zhojiť, čo nedosiahol v konaní o plnenie vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 30Rob/711/2005. Právoplatný platobný rozkaz Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2007 sp. zn. 30Rob/711/2005 preto tvorí prekážku rozhodnutej veci a ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Súd je preto povinný podľa ust. § 161 ods. 2 C.s.p. konanie o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zastaviť. V čase vydania platobného rozkazu nebolo v platnosti ust. § 172 ods. 9 O.s.p. Toto zákonné ustanovenie bolo do Občianskeho súdneho poriadku doplnené zákonom č. 384/2008 Z.z., pričom táto novela nadobudla účinnosť dňa 15.10.2008. Je teda evidentné, že predmetné ustanovenie O.s.p. nebolo účinné v čase rozhodovania súdu o vydaní platobného rozkazu.

22. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

23. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

24. Vo veci v súvislosti s prekážkou res iudicata a posudzovaním otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

25. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného týkajúcim sa posudzovania prekážky res iudicata a pasívnej vecnej legitímácie žalovaného je potrebné poukázať na to, že prekážka res iudicata je upravená v ust. § 230 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

26. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak by sa teda začalo konanie o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, ktorá sa týka tých istých strán sporu a toho istého predmetu konania, súd takéto konanie podľa ust. § 161 ods. 2 C.s.p. s poukazom na ust. § 230 C.s.p. zastaví. O tie isté strany ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia strán už skončeného konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode. Podmienky totožnosti strán sporu a totožnosti predmetu konania musia byť splnené súčasne. Za tú istú vec treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. O prekážku rozsúdenej veci nejde, ak chýba čo i len jeden z uvedených znakov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.10.2021 sp. zn. 5Cdo 280/2010).

27. Platobným rozkazom Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2007 č.k. 30Rob/711/2005 - 20, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.05.2007, bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť

dĺh vzniknutý z uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 04.10.2002 právneho predchodcovi žalovanému. V uvedenom konaní sa vôbec nerozhodovalo o neprijateľnosti zmluvných podmienok a ani o primeranom finančnom zadostučinení. Vo veci 30Rob/711/2005 Okresného súdu Prešov neprijateľné zmluvné podmienky ani predmetom skúmania byť nemohli, nakoľko vtedajšia právna úprava účinná v čase vydania platobného rozkazu možnosť nevydania platobného rozkazu, za predpokladu, ak zmluva obsahovala neprijateľné podmienky, neupravovala. Takáto možnosť bola pripustená až s účinnosťou od 15.10.2008 a to ust. § 172 ods. 9 O.s.p., podľa ktorého ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. Neprijateľné zmluvné podmienky za takejto situácie vo veci 30Rob/711/2005 Okresného súdu Prešov ani skúmané byť nemohli. Vec Okresného súdu Prešov 30Rob/711/2005 tak nepredstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

28. Platobný rozkaz vydaný vo veci 30Rob/711/2005 Okresného súdu Prešov nemôže byť prekážkou res iudicata ani vo vzťahu k ďalšiemu žalobou uplatnenému nároku, a to nároku na primerané finančné odškodnenie. Tento nárok sa opiera o úplne iný právny dôvod majúci oporu v ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti je len potrebné dodať, že právo na primerané finančné zadostučinenie je viazané na úspech žalobcu v spore o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žalobou uplatnené nároky sú tak po skutkovej, ako aj právnej stránke odlišné od nároku právneho predchodcu žalovaného uplatneného vo veci Okresného súdu Prešov 30Rob/711/2005.

29. Pokiaľ ide o možnosť použitia ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa na prejednávajúcu vec, je potrebné zdôrazniť, že zákon č. 250/2007 Z.z. v prechodnom ustanovení § 29 upravuje pravidlo, podľa ktorého konania začaté do 30. júna 2007 sa dokončia podľa doterajších predpisov. Keďže žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o primerané finančné zadostučinenie bola podaná dňa 30.01.2020, teda tento súdny spor sa začal po 30.06.2007, je treba na vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 250/2007 Z.z. a nie zákona č. 634/1992 Zb. Opačný výklad by znamenal poškodenie spotrebiteľov v tom zmysle, že širšiu ochranu by požívali len tí spotrebiteľa, ktorých právne vzťahy vznikli za účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z., čo je neprípustné. Vyššie uvedený záver bez akýchkoľvek pochybností vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.01.2019 vydaného vo veci 6Cdo/127/2017.

30. Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky, toto je upravené v Občianskom zákonníku v ust. § 524 až § 530.

31. Postúpenie pohľadávky zmluvou v zmysle ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka predstavuje typickú dobrovoľnú cesiu, ktorá je prejavom autonómie slobodnej vôle kontrahentov. V dôsledku postúpenia dochádza k prevodu pohľadávky z jej pôvodného majiteľa ako postupcu na nového nadobúdateľa ako postupníka. Ide o dvojstranný právny úkon bez účasti dlžníka, ktorého súhlas sa na postúpenie pohľadávky nevyžaduje a ktorý nemusí byť o postúpení vôbec informovaný. Práva a povinnosti dlžníka zo záväzkového vzťahu nie sú v zásade postúpením pohľadávky nijako dotknuté (princíp identity pohľadávky). Zákon osobitne chráni postavenie dlžníka, keď neumožňuje postúpenie pohľadávky, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil a zachováva dlžníkovi aj vo vzťahu k postupníkovi všetky námietky proti pohľadávke, ktoré mohol uplatniť v čase postúpenia (§ 529 Občianskeho zákonníka). Postúpením pohľadávky dochádza v rámci záväzkového vzťahu k tzv. singulárnej sukcesii, ktorá má hmotnoprávne účinky. Právnym nástupcom pôvodného veriteľa sa v rozsahu postúpeného práva na plnenie stáva postupník.

32. Predmetom postúpenia môže byť akákoľvek pohľadávka v zmysle práva na plnenie voči dlžníkovi, pokiaľ jej postúpenie nevytlúči Občiansky zákonník alebo iný právny predpis. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť vo všeobecnosti pohľadávka splatná alebo nesplatná, premičaná, podmienená, prípadne relatívne neplatná, pokiaľ sa dotknutá osoba neplatnosti účinne nedovolá podľa ust. § 40a Občianskeho zákonníka. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Spolu s postúpenou pohľadávkou nadobúda postupník aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

33. Pokiaľ ide o zmluvné podmienky, ktoré boli vyhlásené za neprijateľné, tieto majú bez akýchkoľvek pochybností charakter práv spojených s postúpenou pohľadávkou. Zmluvná podmienka, ktorou došlo k predĺženiu premičacej doby na 10 rokov s postúpenou pohľadávkou bezprostredne súvisí, rovnako ako dojednanie oprávňujúce veriteľa prednostne započítavať platby od dlžníka nie na istinu úveru, ale na

úrok z úveru a poplatky. Taktiež zmluvná pokuta dojednaná pre prípad porušenia povinnosti dlžníka má peňažný charakter a teda predstavuje právo spojené s postúpenou pohľadávkou.

34. Postúpenie práv upravuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, a to konkrétne v ustanovení článku 17 ods. 1. Vychádzajúc z tohto ustanovenia v prípade postúpenia práv veriteľa vyplývajúcich zo zmluvy o úvere alebo samotnej zmluvy na tretiu osobu má spotrebiteľ právo uplatniť voči nadobúdateľovi práv akékoľvek námietky, ktoré mal k dispozícii proti pôvodnému veriteľovi, vrátane vzájomného započítania pohľadávok, ak je v príslušnom členskom štáte povolené.

35. Článok 27 ods. 1 Smernice 2008/48/ES uložil členským štátom prijať a uverejniť do 12. mája 2010 opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto Smernicou s tým, že tieto opatrenia sa uplatňujú od 12.05.2010. Aj keď podľa článku 30 tejto Smernice sa Smernica nevzťahuje na zmluvy o úvere, ktoré sú platné v čase nadobudnutia účinnosti vnútroštátnych vykonávacích opatrení, povinnosťou členských štátov, a to konkrétne vo vzťahu k článku 17 Smernice bolo zabezpečiť, aby sa tento vzťahoval tiež na otvorené zmluvy o úvere, ktoré sú platné v čase nadobudnutia účinnosti vnútroštátnych vykonávacích opatrení.

36. V prejednávanej veci zmluvný vzťah opierajúci sa o uzatvorenú zmluvu o úvere ukončený nie je, nakoľko, ako na to poukázal samotný žalovaný vo svojom opravnom prostriedku, voči žalobcovi i naďalej prebieha exekučné konanie vedené pod sp. zn. 12Er 157/2009.

37. Ochrana pred používaním neprijateľných zmluvných podmienok je upravená v ust. § 53a Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa ods. 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v ods. 1 v rozsahu tejto časti.

38. Vyššie uvedené ustanovenie bolo doplnené do Občianskeho zákonníka novelou tohto právneho predpisu uskutočnenou zákonom č. 575/2009 Z.z. s účinnosťou od 01.03.2010. V súvislosti s osobným rozsahom povinnosti vyplývajúcej z ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, je potrebné dodať, že povinnosti dodávateľa sa plne vzťahujú aj na jeho právneho nástupcu. Zákonodarca predmetnú konštrukciu vyjadril v poslednej vete, motivovaný aplikačnou praxou značného postupovania pohľadávok. Logickým dôsledkom tak bude, že zákonnou povinnosťou bude postupník, resp. právny nástupca viazaný nielen vtedy, ak bude rozhodnutie súdu smerovať proti nemu, ale rovnako aj v prípade, ak bude rozhodnutie vydané proti dodávateľovi (postupcovi). Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zároveň potvrdzuje, že spotrebiteľ je oprávnený svoj nárok uplatňovať tak voči dodávateľovi, ako aj voči právnenému nástupcovi, pričom judikovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom je prirodzene možné aj voči právnenému nástupcovi, hoci tento zmluvnú podmienku nedojednal, ale má spravidla právny záujem na jej obrane.

39. Z hľadiska účinkov ust. § 53a Občianskeho zákonníka je právne významné aj ust. § 879 I Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ustanoveniami tohto zákona sa spravujú právne vzťahy vzniknuté do 28. februára 2010; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich uplatnené pred 01. marcom 2010 sa posudzujú podľa doterajších predpisov. V tomto ustanovení je zavedený štandardný hmotnoprávny režim, tzv. nepravej retroaktivity. Ide o princíp nepravej retroaktivity s tým, že zákon nebude dopadať na tie nároky, ktoré boli uplatnené pred nadobudnutím účinnosti zákona. Ak súd dospeje k rozhodnutiu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky a rozsudok sa stane právoplatným, takýto rozsudok založí novonavrhovanú povinnosť dodávateľa, resp. jeho právneho nástupcu až od právoplatnosti takéhoto rozsudku. Obsahom povinnosti je nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Jej obsahom, a to ani v retrospektívnom zmysle nie je meniť doterajšie zmluvy. Právna úprava však nemohla akceptovať požiadavku, aby rozsudok podľa ust. § 298 ods. 2 C.s.p. dopadal len

na zmluvy uzavreté po právoplatnosti rozsudku. A contrario by to znamenalo, že dodávateľom, resp. ich právnym nástupcom by sa ospravednilo používať nečestné podmienky a teda absolútne neplatné podmienky v už uzavretých zmluvách, aj keď súd takúto podmienku judikoval ako nemorálnu. Išlo by dokonca o zhoršenie právnej ochrany spotrebiteľa oproti stavu de lege lata. Treba pritom zdôrazniť, že súd nekonštituuje neprijateľnú podmienku, ale deklaruje nečestnú podmienku, ktorá je v zmluve od jej vzniku.

40. V prejednávanej veci v dôsledku určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok vznikla žalovanému ako právnemu nástupcovi pôvodného veriteľa povinnosť nová umožňujúca žalobcovi v súlade s ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov domáhať sa svojho práva na primerané finančné zadostučinenie a to aj od žalovaného ako právneho nástupcu pôvodného veriteľa.

41. Keďže pri posudzovaní žalovaným namietanej prekážky res iudicata a jeho pasívnej vecnej legitímácie sa na základe vykonaných dôkazov dospelo k správnym skutkovým zisteniam, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, potvrdil ako vecne správny.

42. Ďalej v zmysle ust. § 386 písm. b) C.s.p. odmietol odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Možnosť podania odvolania nie je prípustná proti každému rozhodnutiu. Podľa ust. § 359 C.s.p. odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, subjektívna stránka prípustnosti odvolania sa viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobitný aspekt toho, kto podáva odvolanie a teda, či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie. V zamietavej časti osobou oprávnenou na podanie odvolania bol iba žalobca a nie žalovaný.

43. Zároveň v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi odvolací súd priznal v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

44. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).